

prima instanță: A.Țihonschi

dosarul nr. 2rh-253/2015

instanța de apel: Iu.Grosu, A.Corcenco, D.Corolevschi

instanța de recurs: A.Cobăneanu, Iu.Bejenaru, V.Clevadi

Î N C H E I E R E

28 octombrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Ala Cobăneanu

Judecătorii Tamara Chișca-Doneva, Valentina Clevadi

cererea de revizuire declarată de către Țarigradschi Valeriu, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Țarigradschi Valeriu împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, intervenient accesoriu Agenția „Moldsilva” cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 24 iunie 2015, prin care au fost considerate inadmisibile recursurile declarate de către Țarigradschi Valeriu și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova,

c o n s t a t ă

La 23 iunie 2010, Țarigradschi Valeriu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, intervenient accesoriu Agenția „Moldsilva” cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că, la 06 mai 2008, Direcția teritorială Bălți a CCCEC a fost pornită cauza penală în privința lui, în baza art. 324 alin. (2) lit. c) CP.

Ulterior, la demersul procurorului, în baza ordinului directorului Rezervației naturale „Pădurea Domnească” nr. 24-c din 15 mai 2008 a fost suspendat provizoriu din funcția de director a ÎS Rezervația naturală „Pădurea Domnească”,

în legătură cu intentarea procesului penal în privința sa.

Prin ordonanța procurorului, Șeful Serviciului Nord a Procuraturii Anticorupție din 22 octombrie 2008 a fost încetată urmărirea penală în privința lui, în legătură cu liberarea de răspundere penală, cu atragerea la răspundere administrativă, fapt despre care Agenția pentru Silvicultură „Moldsilva” a fost informată prin scrisoarea nr. 1363 din 27 octombrie 2008.

Susține că, s-a adresat directorului general al Agenției pentru Silvicultură „Moldsilva” cu solicitarea privind restabilirea în funcție, însă prin răspunsul din 17 noiembrie 2008 a fost informat că, urmărirea penală în privința lui a fost reluată și restabilirea este imposibilă de a fi realizată.

Astfel, la 03 noiembrie 2009, în baza încheierii Judecătoriei Bălți din 20 octombrie 2009 a fost restabilit în funcție.

Prin certificatul nr.110 din 07 iunie 2010 eliberat de administrația ÎS Rezervația Naturală „Pădurea Domnească” se confirmă că, în timpul suspendării ilegale din funcția de director la ÎS Rezervația Naturală „Pădurea Domnească”, în perioada 22 octombrie 2008 – 23 septembrie 2009 nu a primit salariul și/sau alte venituri provenite din muncă în mărime de 60 675 lei.

La fel a indicat că, acțiunile ilegale ale organelor de urmărire penală i-au cauzat suferințe atât lui, cât și familiei sale, iar din lipsa mijloacelor financiare, ultimii s-a aflat în imposibilitate de a avea un trai decent.

Consideră că, ilegal în perioada 22 octombrie 2008 – 23 septembrie 2009 a fost suspendat provizoriu din funcția deținută, fapt constatat prin încheierea Judecătoriei Bălți din 20 mai 2010, prin care a fost anulată măsura în privința lui de constrângere - suspendarea provizorie din funcție.

Solicită reclamantul, încasarea de la Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul său a sumei de 60 675 lei lei cu titlu de salariu și alte venituri neobținute pentru suspendarea ilegală din funcție de către organele de urmărire penală în perioada 22 octombrie 2008 – 23 septembrie 2009, prejudiciul moral în mărime de 150 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Glodeni din 08 noiembrie 2010 cererea de chemare în judecată a fost admisă (f.d. 83-85 Vol I).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 02 iunie 2011 au fost respinse apelurile declarate de Procuratura Generală și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și menținută hotărîrea primei instanțe (f.d. 118-123 Vol I).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 16 noiembrie 2011 au fost admise recursurile declarate de către Procuratura Generală și Ministerul Finanțelor, casată decizia Curții de Apel Bălți din 02 iunie 2011 și hotărîrea Judecătoriei Glodeni din

08 noiembrie 2010 și restituită pricina spre rejudecare în Judecătoria Glodeni (f.d. 159-163 Vol I).

Prin încheierea Judecătoriei Glodeni din 25 octombrie 2013, demersul reprezentantului Țarigradschi Valeriu - Russu Vitalie cu privire la suspendarea procesului la cererea de chemare în judecată depusă de către Țarigradschi Valeriu împotriva Ministerului Finanțelor și Procuraturii Generale privind încasarea prejudiciului moral și material, a fost admis. S-a suspendat procesul în cauză, pînă la soluționarea cauzei penale în privința lui Țarigradschi Valeriu și rămînerea sentinței definitive.

Prin sentința Judecătoriei Glodeni din 18 februarie 2013 a fost încetat procesul penal în privința lui Țarigradschi Valeriu, în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 324 alin. (2) lit. c) și 327 alin. (2) lit. c) Cod Penal. Măsura preventivă aplicată inculpatului Țarigradschi Valeriu - obligarea de a nu părăsi localitatea, a fost revocată (f.d. 201 Vol I).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 26 martie 2014, apelul procurorului în Serviciul Nord al Procuraturii Anticorupție, Ion Pripa a fost respins și menținută sentința Judecătoriei Glodeni din 18 februarie 2013, fără modificări (f.d. 193-194 Vol I).

Prin încheierea Judecătoriei Glodeni din 17 iunie 2014, procesul a fost reluat.

Prin hotărîrea Judecătoriei Glodeni din 08 octombrie 2014 a fost admisă parțial acțiunea. S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul lui Țarigradschi Valeriu suma de 60 675 lei cu titlu de prejudiciu material, 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și 3 500 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, iar în total suma de 114 175 lei, în rest cerințele au fost respinse (f.d.14 Vol II).

Hotărîrea primei instanțe a fost contestată cu apel de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 15 ianuarie 2015 a fost admis apelul declarat de Ministerul Finanțelor, casată hotărîrea Judecătoriei Glodeni din 08 octombrie 2014 și emisă o nouă hotărîre de respingere a cererii de chemare în judecată înaintată de Țarigradschi Valeriu.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 24 iunie 2015, recursurile declarate de către Țarigradschi Valeriu și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova au fost considerate inadmisibile.

La 27 iulie 2015, Țarigradschi Valeriu a depus cerere de revizuire, solicitînd admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

Revizuentul cu referire la prevederile art. 449 lit. c) CPC a invocat drept temei de revizuire faptul că la momentul examinării prezentei cauze, instanțele judecătorești, potrivit art.5 al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, cu ulterioarele modificări efectuate prin LP96 din 03 mai 12, în vigoare din 06 octombrie 2012, nu au atras în proces, în calitate de pârît Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Consideră că, ilegal a fost suspendat provizoriu din funcție în perioada de 22 octombrie 2008 – 23 septembrie 2009 și este îndreptățit în baza art. 200 alin. (2) CPP și art. art. 2 alin. (1) lit. c), 3, 6 lit. d), 7 lit. a) al Legii nr. 1545 să solicite de la stat repararea prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală.

În conformitate cu art.452 alin. alin. (1) și (3) CPC, instanța examinează cererea de revizuire în ședință publică în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor, însă nu împiedică examinarea cererii de revizuire.

În conformitate cu art.444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Conform art.6 alin. (7) din Legea privind actele legislative nr.780 din 27 decembrie 2001, în cazul în care între două acte legislative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme ce promovează soluții diferite asupra aceluiași obiect al reglementării, se aplică prevederile actului posterior.

Coraborînd prevederile art.452 alin.(1) CPC al RM cu art.444 CPC, care este modificat printr-o Lege posterioară ce promovează soluții diferite privitor la citarea și participarea părților, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a examina cererea de revizuire în lipsa participanților potrivit regulilor de examinare a recursului.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă din următoarele considerente.

În conformitate cu art.453 alin. (1) lit. a) CPC, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art.451 alin. (1) CPC cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art.447 CPC, indicîndu-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art.449 CPC și anexîndu-se probele ce le confirmă.

Datorită faptului că revizuirea este o cale de atac a hotărârilor irevocabile, poate afecta stabilitatea raporturilor juridice, producând efecte grave pentru părți, legea stabilește o listă expresă și exhaustivă a temeiurilor de declarare a revizuirii. Acestea sînt prevăzute la art. 449 CPC și în cazul în care se cunoșteau ar fi influențat asupra soluției date de instanța de recurs.

Pornind de la aceste cerințe, Colegiul relevă că revizuirea unei hotărâri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărârii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 CPC. În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către instanța inferioară a normelor de drept material și procesual în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat, or, nu poate fi revizuită o hotărîre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța de fond, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

În conformitate cu art.449 lit. c) CPC, revizuirea se declară în cazul în care instanța a emis o hotărîre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

În cererea de revizuire, Țarigradschi Valeriu face referire la prevederile art. 449 lit. c) CPC și anume că, Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu a fost atras în proces, în calitate de pîrît și a examinat pricina în absența unui participant la proces, astfel încălcîndu-i dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 al CEDO.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că în cazul temeiului prevăzut de art. 449 lit. c) CPC, invocat de revizuent, este important ca instanța de judecată să constate dacă persoana care nu este implicată în proces este subiect al raportului material litigios și că a emis o hotărîre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

În acest context, Colegiul reiterează că, hotărîrea judecătorească va putea realiza toate funcțiile sale investite prin lege doar în raport cu persoanele care au participat la examinarea cauzei. Astfel, reieșind din analiza prevederilor art. 254 CPC, hotărîrea judecătorească nu se poate răsfrînge asupra persoanelor neimplicate în proces.

Mai mult ca atît, potrivit pct. 1 art I în coraborare cu art. IV alin. (1) al Legii nr. 96 pentru modificarea și completarea unor acte legislative din 03 mai 2012, în vigoare din 06 octombrie 2012, calitatea de reprezentat al statului (pîrît) de la Ministerul Finanțelor a fost atribuită Ministerului Justiției.

Astfel, nu poate servi drept temei pentru admiterea cererii de revizuire argumentul revizuentului cu privire la faptul că, instanța de recurs a emis o hotărâre cu privire la drepturile Ministerul Justiției al Republicii Moldova, care nu a fost atras în proces, în calitate de pârît, examinînd pricina în absența unui participant la proces și încălcîndu-i dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 al CEDO, deoarece urmează de remarcat art. IV alin. (3) al Legii nr. 96 pentru modificarea și completarea unor acte legislative din 03 mai 2012, potrivit căruia interesele statului în cauzele care au fost depuse la instanțele judecătorești competente pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi și anume 06 octombrie 2012, vor continua să fie reprezentate de Ministerul Finanțelor.

Or, la caz revizuentul s-a adresat în instanța de judecată la 26 iunie 2010, adică pînă la data intrării în vigoare a Legii nr. 96 pentru modificarea și completarea unor acte legislative din 03 mai 2012.

În atare circumstanțe, Colegiul consideră că nu sunt îndeplinite aceste condiții pentru cazurile prevăzute la art. 449 lit. c) CPC și nu poate servi drept temei pentru admiterea cererii de revizuire argumentele invocate de revizuent se referă la circumstanțe de fapt, dar instanțele de judecată au constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele prezentate de părți, care au importanță pentru soluționarea pricinii. Or, scopul acestei cereri de revizuire este mai curînd să obțină o nouă examinare a pricinii decît o procedură de revizuire în sensul art.449-453 CPC.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că prin revizuire se tinde la îndreptarea unor hotărâri greșite, pentru neregularități ce s-au săvîrșit dintr-o împrejurare, neimputabilă instanței, sau dintr-un motiv neimputabil părților – de obicei descoperite ulterior, iar argumentele invocate de revizuent nu pot fi admise ca temei de revizuire a încheierii din 24 iunie 2015, deoarece nu întrunesc aceste condiții.

Mai mult decît atît, revizuirea este o cale de retractare și nu de reformare, în cadrul căreia nu poate fi verificată legalitatea și temeinicia hotărârii contestate.

În acest sens, instanța de recurs face referire la jurisprudența CEDO care statuează că competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare (cauza Popov-2 contra Moldovei din 06.12.2005, cererea nr.19960/04, § 45).

Totodată, admiterea cererii de revizuire ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului și a Libertăților Fundamentale (Brumărescu versus România, Roșca versus Moldova, Eugenia și Doina Duca versus Moldova din 03.03.2009).

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, motivele invocate în cererea de revizuire nu se încadrează în temeiurile art. 449 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 alin.(1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Țarigradschi Valeriu împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 24 iunie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Țarigradschi Valeriu împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, intervenient accesoriu Agenția „Moldsilva” cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecător

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Valentina Clevadi